

Ovanåkers kommun

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Alftaskolan 7-9
belägen i Ovanåker kommun

Uppföljning av tillsyn i Alftaskolan 7-9

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Ovanåkers kommun under våren 2015. Skolinspektionen fattade den 19 oktober 2015 beslut efter tillsyn för Alftaskolan 7-9. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Ovanåkers kommun inkom med dels den 23 februari 2016 och dels 2 maj 2016. Svaret inkom i två omgångar eftersom Skolinspektionen efter det först inkomna svaret begärde vissa kompletteringar.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde		Typ av ingripande
1. Undervisning och lärande		
	I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.	Brist avhjälp
	Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.	Brist avhjälp
2. Extra anpassningar och särskilt stöd		
	Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Brist avhjälp
	Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Brist avhjälp

5. Förutsättningar för lärande och trygghet		
	Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Brist avhjälp
6. Styrning och utveckling av verksamheten		
	Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.	Brist avhjälp
	Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.	Brist avhjälp

Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälpes.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen avhjälppt påtalade brister.

Avhjälppta brister i verksamheten

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Ovanåkers kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)
- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Ovanåkers kommun avhjälppt denna brist.

Motivering

Huvudmannen har inkommit med en skriftlig, konkretiserad, redovisning över hur skolan förändrat arbetssätt när det gäller att individualisera undervisningen. Huvudmannen beskriver hur lärarna i flera olika ämnen kontinuerligt låter eleverna utvärdera undervisningen för att på så sätt synliggöra elevernas uppfattning om undervisningen. Detta arbetssätt har, enligt huvudmannen, medfört att arbetssättet i flera ämnen förändrats. Huvudmannen uppger vidare

att lärarna numera för en dialog med eleverna kring arbetssättet innan man startar upp ett nytt arbetsområde. Enligt huvudmannen har elevernas motivation märkbart ökat eftersom de upplever att de nu har möjlighet att påverka både arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Skolan kommer också från och med vårterminen 2016 kontinuerligt göra resultatanalys över måluppfyllelsen i de olika ämnena och utifrån dessa resultat fortlöpande utveckla upplägget av undervisningen.

Mot bakgrund av de uppgifter som redovisats bedömer Skolinspektionen att Ovanåker kommun har vidtagit sådana åtgärder att bristen när det gäller bedömningsområdet undervisning och lärande har avhjälpes.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Ovanåkers kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven

ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Ovanåkers kommun avhjälpt denna brist.

Motivering

Huvudmannen har inkommit med ytterligare en kompletterande skriftlig redovisning där det framkommer att om en elev efter några veckors verksamhet med extra anpassningar fortfarande befaras inte nå kunskapsmålen kommer eleven utredas skyndsamt. Av det kompletterande svaret framgår att rutiner kring extra anpassningar och särskilt stöd har förtydligats och att det numera finns en tydlig mötesstruktur för att fånga upp de elever som efter extra anpassningar behöver få tillgång till särskilt stöd.

När det gäller elev som placeras i särskild undervisningsgrupp uppger huvudmannen att rektorn fortsättningsvis kommer att dokumentera ett sådant beslut och i övrigt upprätta ett sådant beslut i enlighet med författningarna. Huvudmannen har inkommit med dokumentation som styrker detta förfaringsätt.

Mot bakgrund av de uppgifter som redovisats bedömer Skolinspektionen att Ovanåkers kommun har vidtagit sådana åtgärder att bristen när det gäller bedömningsområdet extra anpassningar och särskilt stöd har avhjälpes.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Ovanåkers kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Ovanåkers kommun avhjälpt denna brist.

Motivering

Huvudmannen har inkommit med ytterligare förtydliganden kring hur psykologresursen fortsättningsvis kommer att användas så att denna resurs på ett bättre sätt kan bidra till det främjande och förebyggande arbetet inom ramen för elevhälsans uppdrag. Skolpsykologen deltar numera i skolornas elevhälsoteamsmöten efter ett schema. Eftersom det är brist på psykologer i området har huvudmannen enligt egen uppgift inte kunnat öka på omfattningen av psykologkompetens i kommunen. För att kompensera den uteblivna utökningen av psykologtjänsten har Alftaskolan 7-9 istället utökat tillgången till specialpedagogisk kompetensen i skolan.

Mot bakgrund av de uppgifter som redovisats bedömer Skolinspektionen att Ovanåkers kommun har vidtagit sådana åtgärder att bristen när det gäller tillgång till psykologkompetens har avhjälpes.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Ovanåkers kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Ovanåkers kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Huvudmannen har inkommit med en skriftlig redovisning med en beskrivning av hur skolan har påbörjat ett kontinuerligt uppföljande av måluppfyllelsen. Bland annat följer rektorn upp elevernas resultat årskursvis var sjätte vecka under klasskonferenser där undervisande lärare deltar. Vidare genomförs varannan vecka mentorskonferenser där klassens resultat diskuteras. Arbetet med uppföljning av måluppfyllelsen dokumenteras och samlas in av rektor och specialpedagog. Detta underlag utgör sedan underlag för diskussion med hela skolpersonalen om vilka åtgärder som behöver vidtas på övergripande skolnivå men även ämnesnivå för att måluppfyllelsen ska förbättras. Huvudmannen har presenterat ett antal åtgärder för att det systematiska kvalitetsarbetet ska förbättras och därigenom ge skolan bättre förutsättningar att vidta lämpliga förbättringsåtgärder. Måluppfyllelsen har, enligt huvudmannen, förbättrats det senaste läsåret. Skolinspektionen vill dock framhålla att ett systematiskt kvalitetsarbete måste ses över ett antal år för att skolan ska kunna säkerställa att den förbättrade måluppfyllelsen inte är en tillfällig företeelse.

Huvudmannen har påbörjat ett arbete med att förbättra det systematiska kvalitetsarbetet och Skolinspektionen bedömer att detta arbete sannolikt och under rimlig tid kan förväntas leda till att bristen blir avhjälpd.

Beslut

2016-06-20

9 (9)

Dnr 43-2014:8292

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpta.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Lennart Andersson
Föredragande